

6.2.3. PRIEŠDĒLINIAI BŪDVARDŽIAI

Bendrinėje kalboje paprastai vartojamas tik priešdėlis *apy-*, rečiau *po-*, o tarmėse yra ir *pa-*, *prie-*, *pro-*. Visiems šiems priešdėliams bendra tai, kad naują žodį sudaro kartu su galūne tik iš laipsniuojamųjų būdvardžių: *apýgeris*, -ė (: *gėras*), *apýžalis*, -ė (: *žálias*) „ne visai iškepęs“, *pósaldis*, -ė (: *saldùs*). Jų reikšmė artima priesagos *-okas*, *-a* vediniams – *saldókas*, *-a* „ne visai, truputį saldus“ (žr. 6.2.1.3).

Tarmių pavyzdžiai: *P a g e r a s žmogus, tik p a p i k t a s.* (Kamajai) *Laukai jau p r ó p l i k i a i – sniego nedaug.* (Surviliškis) *Jei žmogus p r i e k u r t i s, tai ir p r i e k v a i l i s.* (Álovė)

Tik priešdėlis *ne-* pats vienas (be galūnės) padaro naują žodį, teigiamojo žodžio antonimą: *gėras* – *negėras* „blogas“, *švarùs* – *nešvarùs* „purvinas“, *dìdelis* – *nedìdelis* „mažas“, *gražùs* – *negražùs* „bjaurus“. Priešdėlis *ne-* rašomas kartu. Bet yra nemažai atvejų, kai ir su kokybiniais būdvardžiais *ne* yra dalelytė ir rašoma atskirai: *Šis drabužis ne juodas, tik tamsoje taip atrodo.* Su spalvas reiškiančiais būdvardžiais, kai tik paneigiama, o ne pasakoma, kokia tai spalva, *ne* rašomas atskirai: *ne žalias, ne raudonas, ne mėlynas.*

Kompiuterinis lietuvių kalbos žinynas. Nuo morfologijos iki reikalų raštų, sudarė Petras Kniūkšta, Vilnius: Šviesa, 2004.